

Preken 16. okt 2016 i Fjellhamar kirke

22. s i treenighet

Kapellan Elisabeth Lund

Prekentekest: Lukas 10, 25-37

Samaritanerne er et bitte lite folk som bor midt i Israel. Likevel har veldig mange mennesker hørt om dem, og det er mye på grunn av den historien Birgitte nettopp leste. Historien om den barmhjertige samaritan.

Den står midt inni en del av Lukasevangeliet der Jesus på forskjellige måter snakker om hva det vil si å være en disippel, hva det innebærer å følge Jesus.

Jesus forteller om denne mannen som er på vei fra hovedstaden Jerusalem og ned til Jeriko. Det var en kjent vei for alle. Det var en bratt, øde og farlig vei, og en del av strekningen gikk gjennom en trang dal der det ofte var røvere.

Kirkelærer Hieronymus, som levde på 300-tallet, kalte denne veien for den røde eller den blodige veien. Og til og med på 1800-tallet måtte man betale beskyttelsesavgift for å gå den veien.

Jesus forteller historien fordi det kommer en lovkyndig og stiller ham et spørsmål. En lovkyndig var en skriftlærd, en som hadde ansvar for å undervise jødene i loven. Nå ville han sette Jesus på prøve, for å teste om han holdt seg til loven. Og de begynner å snakke om det som er det viktigste av alle buden:

Du skal elske Herren din Gud av hele ditt hjerte og av hele din sjel og av all din kraft og av all din forstand, og din neste som deg selv.

Den lovkyndige spør Jesus om hvem som er hans neste. Han ville nok ha et begrensa antall personer han skulle vise kjærlighet til, sånn at loven ble mulig å holde. De skriftlærde mente at deres neste bare var deres jødiske landsmenn.

Det er da Jesus forteller historien om presten og levitten som går forbi og om

samaritaneren, som hørte til et annet folk, men som stopper opp og hjelper. Jesus utvider loven for den lovkyndige. Gud elsker alle mennesker og det skal vi også gjøre.

Jesus levde det han lærte. Han er en som stopper opp.

Han hadde åpne sanser for menneskene rundt seg. Han så dem, lyttet til deres behov og følte nøden på kroppen.

Vi kan ha lett for å tenke at Jesus hele tiden hadde en plan for det han skulle gjøre, men jeg tror ikke Jesus er sånn. Av og til kan vi lese om at han var på vei et sted, men som regel ble han forstyrret på veien og forsinket fordi han stoppet opp hos mennesker.

Han var som den barmhjertige samaritanen som stoppet opp da han så at det var en som trengte hjelp. Jesus stopper hos oss når vi trenger det, og han vil også vise oss at når vi vil følge ham, er vi kalt til ha den samme sårbarheten og følsomheten for det som skjer langs veien. Livene våre er ikke en ferdig plan som er bestemt i detalj.

Å følge Jesus er heller ikke å realisere et stort og ideelt livsprosjekt. Det å følge Jesus handler mer om å la oss forstyrre av de som trenger oss langs veien. Det er ikke sikkert at samaritaneren kom fram dit han skulle den dagen, men det er viktigere å være god enn å komme langt.

Det greske ordet for å vise barmhjertighet er poiein eleos. Det betyr mer direkte å handle ut ifra en følelse som vekkes når vi møter noen som lider.

Den barmhjertige samaritan ser ikke ut til å vurdere om han som ligger i grøfta er hans neste eller ikke. Han står ikke der og prøver å tolke loven riktig. Han ser heller ikke ut til å tenke på hva han selv kan få ut av å hjelpe ham. Han har antagelig ikke engang en bevisst tanke om at det han gjør er en tjeneste for Gud. Han hjelper bare fordi det er det eneste naturlige å gjøre. Fordi han synes synd på han som ligger der. Han er en mann med hjertet på rett plass.

Jeg har tenkt på at det er mange måter å la denne historien få møte livet mitt på. Jeg har prøvd å tenke på hvem jeg ligner mest. Er det røverne som slår ned mannen? Er det han som ligger der og er hjelpeløs og redd? Er det de som går forbi? Eller er det han som stopper for å hjelpe?

Jeg kjenner meg egentlig igjen i alle sammen. Jeg har aldri slått ned noen, men jeg gjør av og til ting som sårer andre.

Jeg har aldri blitt fysisk slått ned heller, men jeg har følt meg helt utslått og uten krefter til å hjelpe meg selv. Jeg har erfart at jeg trenger hjelp fra andre.

Sikkert ganske ofte, går jeg forbi mennesker som kunne trenge meg.

Og av og til er jeg den som stopper for å hjelpe.

Jeg tror de fleste av oss har alle disse erfaringene i oss.

Hva gjør det med oss å være i de forskjellige rollene?

Hvem vil vi egentlig være?

Den mannen i Jesus sin fortelling, han som ble slått ned av røvere, han ligger der i grøfttekanten som et forstyrrende element for presten og levitten som er på vei dit de skal.

Det finnes mange farlige veier i livet, og mange forstyrrelser i grøfttekanten på vår vei mot de målene vi har satt oss.

Vi kan sette på oss skylapper og bare gå på, men selve livet er ikke så rett fram.

Det er å bli berørt av et annet menneske. Å la andres liv gå inn på oss.

Og det er å berøre den andre. Og la vårt berørte hjerte bevege hender og føtter og tid og penger og det som må til for å gjøre noe med en annens nød og smerte.

Det er bare når vi lar oss berøre at vi får kjent på hva som er det virkelige livet.

På godt og vondt.

Gud har skapt oss til å leve i fellesskap med hverandre. Vi er avhengige av hverandre. Vi må vise barmhjertighet og vi må ta imot barmhjertighet. Vi må ta vare på hverandre. Vi må elske vår neste.

For livet er så skjørt.

Det nyfødte barnet minner oss om det. De sterke følelsene det kan gi oss av både glede og frykt. Det forteller oss noe om hvor verdifullt livet er. Hvor verdifullt mennesket er. Vi er skapt i kjærlighet av Gud, og vi er skapt til kjærlighet for hverandre.

La oss være barmhjertige.

Amen